

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-129>

УДК 631.115:330.34

КАТЕГОРИЗАЦІЯ ТА КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ ЗМІН У РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

CATEGORIZATION AND COMPREHENSIVE ANALYSIS OF STRUCTURAL CHANGES IN THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISE

Полков Віктор Сергійович

аспірант,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-1475-1073>**Polkov Viktor**

National Research Center «Institute of Agrarian Economics»

Встановлено, що одною з критичних проблем аграрного підприємства є відсутність системного підходу до аналізу його внутрішніх трансформацій, зокрема тих, що стосуються фінансово-майнової структури, управлінських моделей, ресурсного забезпечення та інституційної взаємодії. Визначено, що типізація є систематичним науковим процесом, який полягає у виявленні, узагальненні та впорядкуванні об'єктів дослідження за сукупністю важливих ознак. Обгрунтовано, що типізація не лише класифікує об'єкти, а й розкриває закономірності досліджуваної системи, сприяючи глибшому її розумінню. Доведено, що типізація суб'єктів аграрного підприємства служить аналітичною платформою для виділення категорій аграрних суб'єктів з метою детального вивчення їх ролі, потенціалу впровадження інновацій та здатності адаптуватися до змін і викликів у секторі. Визначені ідеальні типи невеликого аграрного підприємства: «Сімейний фермер», «Бізнес-аграрій», «Соціально-орієнтований виробник». Структурно-динамічний аналіз визначено ключовим інструментом для вивчення аграрних підприємств, оскільки він дозволяє простежити зміни у їхньому фінансово-майновому стані в часі, виявити основні тренди розвитку, ідентифікувати проблемні аспекти та розробити рекомендації для покращення управлінської ефективності. Зроблено висновок, що використання домінуючої групової класифікації чи індексного методу надає можливість систематизувати господарства за рівнем фінансової стійкості, інвестиційної активності й ефективності використання ресурсів, що є основою для оптимізації фінансової політики, спрямованої на зростання продуктивності та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора в умовах післякризового відновлення економіки.

Ключові слова: типізація аграрного підприємства, фінансово-майнова структура, категоризація, індексний метод, комплексний аналіз.

It is established that one of the critical problems of an agricultural enterprise is the lack of a systematic approach to the analysis of its internal transformations, in particular those related to the financial and property structure, management models, resource provision and institutional interaction. It is determined that typification is a systematic scientific process that consists in identifying, generalizing and organizing objects of research according to a set of important features that help to better understand their nature, functions or behavior and acts as a tool for analytical simplification of complex phenomena, forming conditional but meaningful types used for comparison, forecasting and building theoretical models. It is concluded that typification not only classifies objects, but also reveals the regularities of the studied system, contributing to its deeper understanding. It is proven that the typification of agricultural business entities serves as an analytical platform for identifying categories of agricultural entities for the purpose of detailed study of their role, potential for implementing innovations and ability to adapt to changes and challenges in the sector. The ideal types of a small agricultural enterprise are determined: "Family farmer", "Business agrarian", "Socially oriented producer". Structural and dynamic analysis is determined as a key tool for studying agricultural enterprises, since it allows you to trace changes in their financial and property status over time, identify the main development trends, identify problem aspects and develop recommendations for improving management efficiency. Two methods of typification are considered and it is concluded that the typification of agricultural enterprises based on the structural and dynamic analysis of their financial and property status allows you to form an objective idea of the current

economic position of each agricultural business entity, identify vulnerable management areas and determine development priorities. It has been proven that the use of a dominant group classification or index method makes it possible to systematize farms by the level of financial stability, investment activity, and resource efficiency, which is the basis for optimizing financial policy aimed at increasing productivity and increasing the competitiveness of the agricultural sector in the context of post-crisis economic recovery.

Keywords: typification of an agricultural enterprise, financial and property structure, categorization, index method, complex analysis.

Постановка проблеми. Аграрний сектор України традиційно відіграє ключову роль у формуванні національного ВВП, забезпеченні продовольчої безпеки та експортному потенціалі держави. Проте в умовах сучасних викликів, зокрема, повномасштабної війни, економічної турбулентності, зміни кліматичних умов та трансформації глобальних ринків, аграрні підприємства змушені адаптуватися до нових реалій, що супроводжуються глибокими структурними змінами. Однією з критичних проблем галузі є відсутність системного підходу до аналізу внутрішніх трансформацій аграрних підприємств, зокрема тих, що стосуються фінансово-майнової структури, управлінських моделей, ресурсного забезпечення та інституційної взаємодії. Такий підхід дозволить: виявити закономірності трансформації аграрного бізнесу; сформулювати типові моделі адаптації до кризових умов; розробити ефективні управлінські рішення для різних категорій підприємств.

Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах війни, коли аграрні підприємства не лише втрачають матеріальні ресурси, а й змушені перебудовувати свою структуру, логістику, систему управління та взаємодію з державними і міжнародними інституціями. Відсутність чіткої типології та аналітичної бази ускладнює процес прийняття рішень як на рівні окремих господарств, так і на рівні державної аграрної політики.

Створення науково обґрунтованої системи категоризації аграрних підприємств та інструментарію для аналізу їх структурного розвитку дозволить забезпечити стійкість, ефективність і конкурентоспроможність аграрного сектору України в умовах багатовекторних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання типізації цікавлять багатьох науковців. Соціологи були першими, хто використав метод типізації у науковому обігу, зокрема Макс Вебер писав про ідеальні типи (ideal types) як методологічний інструмент для аналізу соціальних явищ (як аналітичну конструкцію) [12]; П'єр Бурдьє застосував типізацію щодо соціального капіталу, де визначив

три основні форми капіталу: економічний, культурний та соціальний, пояснюючи, як соціальний капітал функціонує через мережі, взаємодії та довіру [5]; Альфред Шюц використав типізацію в повсякденному знанні [10]. Пізніше типізація почала застосовуватися психологами у типології темпераментів, особистостей, когнітивних стилів, зокрема, Карл Юнг розробив концепцію «психологічних типів», виділивши екстравертів та інтровертів, а також чотири основні функції: мислення, відчуття, інтуїцію та почуття [9].

Науковці економісти вивчають типізацію підприємств, стратегій і споживачів, зокрема в аграрній економіці – типи господарств. У ЄС існує Farm Typology – метод класифікації сільськогосподарських підприємств від Eurostat, який систематизує господарства за спеціалізацією, доходами та масштабом, важливий для аналізу політики та розподілу ресурсів. Основні принципи: спеціалізація – домінуюча діяльність >66% виробництва; диверсифікація – участь у неаграрних видах діяльності. Категорії: рослинницькі, тваринницькі та змішані господарства [6].

М. І. Горлач визначає типізацію процесом, або методом пізнання, але з точки зору його результатів: «Типізація - це метод пізнання, що дозволяє створювати умовні моделі об'єктів на основі їхніх спільних ознак, які мають значення для дослідження» [1]. М. Вебер визначав метод типізації як когнітивний процес побудови ідеальних типів, які допомагають інтерпретувати соціальну реальність шляхом зменшення складності через абстракцію [11]. С. Садре-Орафаї відносить типізацію до аналітичного групування емпіричних явищ у категорії на основі спільних характеристик, що дозволяє проводити порівняльний аналіз [3, с. 195].

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Більшість досліджень зосереджуються на загальних економічних показниках, залишаючи поза увагою категоризацію підприємств за типами структурних змін, що відбуваються внаслідок зовнішніх і внутрішніх чинників. Розробка методології у цьому контексті дозволяє не лише класифікувати

аграрні підприємства за характером їх розвитку, а й здійснити комплексний аналіз структурних змін, що охоплює фінансові, майнові, організаційні та технологічні аспекти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є розробка науково обґрунтованої системи категоризації аграрних підприємств України на основі виявлення ключових ознак їх структурних змін, а також здійснення комплексного аналізу динаміки розвитку цих підприємств з урахуванням фінансово-майнових, організаційних та технологічних трансформацій в умовах сучасних економічних викликів.

Викладення основного матеріалу дослідження. У контексті глибоких соціально-економічних потрясінь, спричинених війною в Україні, аграрні підприємства опинилися в ситуації, що вимагає негайної адаптації до нових умов господарювання. Зміни у структурі власності, перерозподіл ресурсів, порушення логістичних зв'язків, а також необхідність переорієнтації на внутрішній ринок – усе це формує нову реальність для аграрного бізнесу.

Традиційні підходи до аналізу розвитку підприємств, які базуються на статичних показниках, втрачають свою ефективність. Натомість виникає потреба у динамічному, багатовимірному аналізі, що дозволяє враховувати не лише кількісні зміни, а й якісні трансформації в структурі підприємства. Саме тому категоризація аграрних суб'єктів за типами структурних змін стає важливим інструментом для розуміння їх потенціалу, ризиків та перспектив розвитку. Під категоризацією мається на увазі типізація аграрних підприємств за їх фінансово-майновим станом.

Типізація – це систематичний науковий процес, який полягає у виявленні, узагальненні та впорядкуванні об'єктів дослідження за сукупністю важливих ознак, що допомагають краще зрозуміти їхню природу, функції або поведінку. Вона виступає як інструмент аналітичного спрощення складних явищ, формуючи умовні, але змістовні типи, що використовуються для порівняння, прогнозування та побудови теоретичних моделей. Типізація не лише класифікує об'єкти, а й розкриває закономірності досліджуваної системи, сприяючи глибшому її розумінню.

Типізація суб'єктів аграрного підприємництва – це концептуальний метод систематизації різноманітних підприємницьких структур у межах галузі на основі важливих критеріїв, таких як правовий статус, масштаб діяль-

ності, техніко-технологічний рівень і стратегія господарювання. Вона служить аналітичною платформою для виділення категорій аграрних суб'єктів з метою детального вивчення їх ролі, потенціалу впровадження інновацій та здатності адаптуватися до змін і викликів у секторі. У дослідженні фермерських господарств ідеальними типами можна вважати: «Сімейний фермер», «Бізнес-аграрій», «Соціально-орієнтований виробник», що відображено на рис. 1.

Згадані типи допомагають систематизувати не лише формальні ознаки, а й мотивації, цінності, логіку поведінки. Переваги типізації:

- Дозволяє глибоко проаналізувати контекст і внутрішню логіку учасників;
- Підходить для різномірних груп, які складно формалізувати кількісно;
- Створює інструмент для інтерпретації, а не просто класифікації.

Структурно-динамічний аналіз є ключовим інструментом для вивчення аграрних підприємств, оскільки він дозволяє простежити зміни у їхньому фінансово-майновому стані в часі, виявити основні тренди розвитку, ідентифікувати проблемні аспекти та розробити рекомендації для покращення управлінської ефективності. Цей підхід передбачає детальний розгляд структури активів і зобов'язань, показників ліквідності, фінансової стабільності, рентабельності й платоспроможності, що забезпечує всебічне уявлення про фінансовий стан підприємства. Крім того, він дає змогу оцінити фінансову стійкість компанії та її потенціал до залучення додаткових інвестицій. Аналіз фінансової звітності при цьому виступає основним інструментом оцінки майнового положення підприємства.

Структурно-динамічний аналіз фінансово-майнового стану аграрного підприємства здійснюється в декілька етапів:

Етап 1: Збір та систематизація фінансово-майнових даних через: 1. Визначення джерел інформації – бухгалтерські баланси, фінансові звіти, аналітичні дані. 2. Класифікація активів та пасивів – розподіл на оборотні та необоротні активи, власний і залучений капітал.

Етап 2: Структурний аналіз фінансово-майнового стану. На цьому етапі здійснюється оцінка майна та капіталу аграрного підприємства.

Етап 3: Динамічний аналіз фінансових змін.

Етап 4: Формування висновків та рекомендацій.

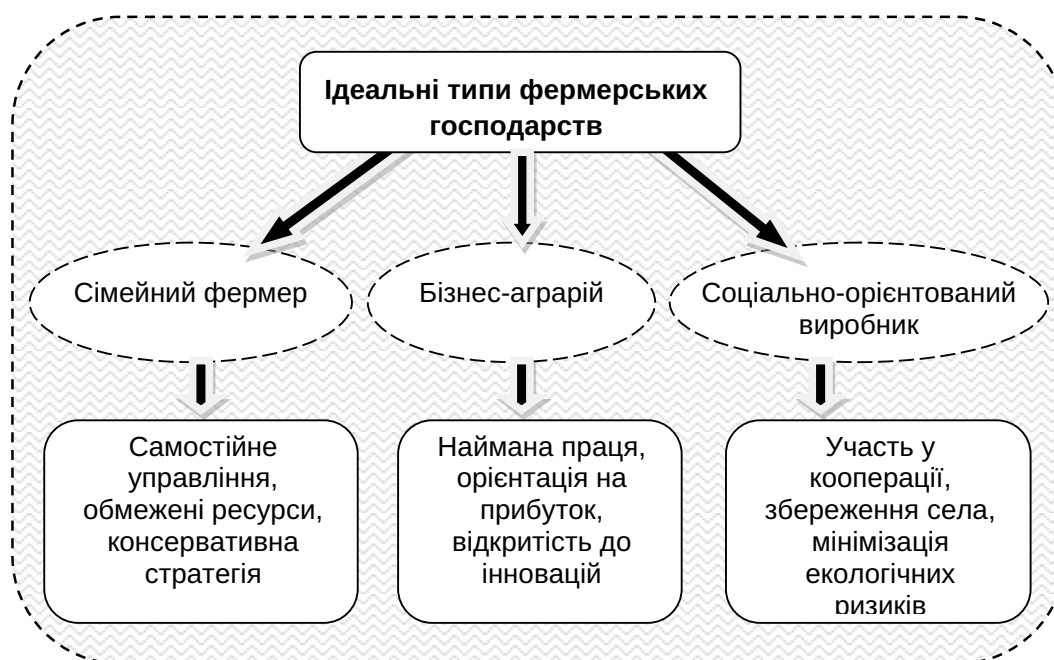


Рис. 1. Ідеальні типи фермерських господарств

Джерело: складено автором за концептуальними підходами [4; 7; 8]

На підставі оцінки фінансово-майнового стану аграрного підприємства за переліком показників складається матриця, що представлена у табл. 1.

Кожному підприємству присвоюється характеристика за всіма показниками, що видно з табл. 1. Типізація відбувається за домінуючою структурною групою або індексним методом. Домінуюча структурна група є узагальнюючим типом аграрного підприємства, що визначається на основі переважаючих характеристик його фінансово-майнового стану, зокрема за обраними кількісними показниками. Вона описує стійкі ознаки підприємства щодо фінансової стабільності, ефективності, ліквідності, технічного оснащення тощо. Іншими словами: це типова «маска» підприємства, що дозволяє зробити стандартні управлінські висновки та рекомендації.

Для визначення домінуючої групи необхідно обрати 5–8 ключових показників, зокрема ліквідність, автономія, рентабельність активів, знос основних засобів, інвестиційна активність, темп приросту капіталу та присвоїти кожному показнику певний рівень, побудувати шкалу оцінювання (критичний – 1, середній – 2, задовільний – 3, високий – 4), за якою оцінити підприємство за кожним показником на основі отриманих розрахунків порівняно з граничними рівнями. За загальною сумою балів віднести підприємство до одної з аналітичних груп:

1. Фінансово-стабільне підприємство.
2. Проміжне (ризикове) підприємство.
3. Фінансово-нестабільне підприємство.

Група з найбільшою кількістю показників і буде домінуючою, тобто визначатиме належність аграрного підприємства до певного типу.

Метод типізації логічно застосовувати для моніторингу зміни домінуючої групи в часі (наприклад, підприємство переходить із нестабільної до стабільної); для порівняння: підприємства одного регіону з іншого або виробничої спеціалізації; для управління через створювання типових сценаріїв рішень, зокрема для «ризикового типу» – реструктуризація фінансових потоків, для «стабільного типу» – агресивне інвестування.

Іншим методом типізації є індексний – це кількісна система оцінювання підприємств за сукупністю фінансових показників, коли кожен показник переводиться в індексну шкалу (наприклад, від 0 до 1 або від 1 до 5), а далі розраховується інтегральний показник, який дозволяє ранжувати або типізувати підприємства за рівнем фінансової стійкості, ефективності, інвестиційного потенціалу тощо. Іншими словами, це спосіб перетворити набір різноформатних показників у єдину аналітичну оцінку. Індексний метод застосовується в декілька етапів:

1. Вибір набору показників. Зазвичай це 5–10 ключових коефіцієнтів: ліквідність, авто-

Таблиця 1

**Матриця оцінки фінансово-майнового стану аграрного підприємства
(за результатами структурно-динамічного аналізу)**

Показник	Граничні рівні	Тип підприємства	Управлінські заходи
Коефіцієнт фінансової автономії	> 0,5	Незалежне	Оптимізація структури капіталу
	0,3 - 0,5	Збалансоване	
	< 0,3	Залежне	
Коефіцієнт поточної ліквідності	> 1,5	Надліквідне	Управління оборотним капіталом
	1,0 – 1,5	Стабільне	
	< 1,0	Ризикове	
Рентабельність активів	> 10 %	Високо рентабельне	Перегляд прибутковості
	5 – 10 %	Середньо рентабельне	
	< 5 %	Низько рентабельне	
Коефіцієнт зносу основних засобів	< 30 %	Технічно оновлене	Програма технічного переоснащення
	30 – 50 %	Змішане	
	> 50 %	Зношене	
Темп приросту власного капіталу	> 8 %	Активне	Пошук фінансових резервів
	3 – 8 %	Стабільне	
	< 3 %	Стагнующе	
Інвестиційна активність	> 20 %	Інноваційне	Активізація інвестування
	10 – 20 %	Інвестиційно стабільне	
	< 10 %	Пасивне	
Коефіцієнт залученого капіталу	< 40 %	Автономне	Баланс зовнішнього фінансування
	40 – 60 %	Помірно ризиковане	
	> 60 %	Боргове	
Сума валюти балансу	> 1 млрд грн	Велике	Масштабування ресурсів
	100 млн -1 млрд	Середнє	
	< 100 млн грн	Мале	

Джерело: запропоновано автором

номія, рентабельність, знос ОЗ, інвестиційна активність, темп приросту капіталу тощо.

2. Нормування значень. Фактичні показники аграрного підприємства переводяться у відносну шкалу – індекс за допомогою формули 1:

$$I = \frac{X_i}{X_{\text{еталон}}}, \quad (1)$$

де X_i – фактичне значення;

$X_{\text{еталон}}$ – бажане або граничне значення (еталон).

Для оцінки застосовується шкала від 1 до 5 або градації рівнів (високий – 1, середній – 0.5, низький – 0.1).

3. Зважування індексів. Якщо певні показники мають більшу значущість, можна присвоїти їм вагові коефіцієнти:

- фінансова автономія – вага 0.25;
- рентабельність – 0.20;
- знос основних засобів – 0.15 тощо.

Інтегральний індекс розраховується за формулою 2:

$$I_{\text{інтегр.}} = \sum (I_i * W_i), \quad (2)$$

де I_i – індекси; W_i – ваги.

Типізація за індексом. На основі отриманого інтегрального індексу підприємства класифікуються на групи відповідно до значення, що вказано у табл. 2:

Управлінські висновки базуються на поєднанні критичних зон. Карта можливих сценаріїв наведена у табл. 3.

На практиці за допомогою індексного методу можливо оцінити динаміку його роз-

Таблиця 2

Типізація аграрного підприємства за індексним методом

Інтегральний індекс	Тип аграрного підприємства
> 0.75	Стійке, ефективне
0.50–0.75	Помірно стабільне
0.30–0.50	Ризикове, слабо стійке
< 0.30	Кризове, нестійке

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3

Карта потенційних кризових сценаріїв для вибору управлінського рішення

Критична комбінація показників	Типові ризики	Управлінський сценарій
Низька ліквідність (< 0,1)	Нестача обігових коштів	Провести санацію активів, рефінансування короткострокових зобов'язань
Високий знос основних засобів (> 50%)	Зношені основні засоби	Оренда, лізинг техніки,
Низький коефіцієнт автономії (< 0,3)	Боргове навантаження	Скорочення боргового плеча
Висока частка залученого капіталу (> 50%)	Вразливість до змін кредитного ринку	Реструктуризація зобов'язань, розширення прибуткових напрямів
Низька рентабельність (< 5%)	Відсутність розвитку	Оцінка збиткових напрямів
Низька інвестиційна активність (< 10%)	Відсутність модернізації	Пошук партнерських програм та державної підтримки
Зношена технічна база (> 50%)	Стагнація розвитку	Залучення грантових коштів, регіональні програми інвестування
Низький приріст капіталу (< 3%)	Неможливість технічного оновлення	Здійснення технічного аудиту технічних засобів
Мала валюта балансу (< 100 млн грн)	Мале підприємство	Консолідація господарств, кооперація для об'єднання ресурсів
Низька ліквідність	в кризовому стані	Мінімізація постійних витрат
Високе боргове навантаження	Втрата фінансової стійкості	Мораторій на капітальні витрати
Негативна динаміка власного капіталу		Вихід з низькомаржинальних напрямів, антикризове управління
Низька автономія	Повна залежність	Зміна моделі ведення бізнесу
Низька інвестиційність	Неефективне управління	Запрошення зовнішніх інвесторів або зміна партнерської структури
Низька рентабельність		
Високий знос	Технічна деградація	Модернізація окремих виробничих засобів
Мала валюта балансу	Малий масштаб	Стратегія «Рестарту»
Високий знос	Стара техніка, що придбана в кредит	Аналіз доцільності продажу, утилізації
Високе боргове навантаження		Перехід на аутсорсингове техобслуговування
Низька ліквідність	Короткострокова криза через капвкладення	Оптимізація інвестиційного графіку
Висока інвестиційна активність (> 20%)		Залучення короткострокового фінансування

Джерело: запропоновано автором за [2]

витку, оскільки щорічне оновлення індексів показує зміни у стані підприємства; порівняти підприємства для виявлення «лідерів» і «аутсайдерів»; визначити стратегічні рішення: прямувати державну підтримку на кризові підприємства або залучити інвестора до ефективних.

Аналіз динамічних змін дозволяє ідентифікувати вразливі типи підприємств (низька ліквідність, нестабільна структура капіталу) та визначити типи з високим потенціалом адаптації та інноваційного розвитку, що створює базу для формування аналітичних висновків для кожної типологічної групи, для побудови типових моделей трансформації аграрних підприємств, для рекомендації щодо управління, фінансування та державної підтримки.

Висновки. Здійснення типізації аграрних підприємств на основі структурно-динамічного аналізу їх фінансово-майнового стану дозволяє сформувати об'єктивне уявлення про поточну економічну позицію кожного суб'єкта аграрного підприємництва, виявити вразливі зони управління та визначити пріоритети розвитку. Використання домінуючої групової класифікації чи індексного методу надає можливість систематизувати господарства за рівнем фінансової стійкості, інвестиційної активності й ефективності використання ресурсів, що є основою для оптимізації фінансової політики, спрямованої на зростання продуктивності та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора в умовах післякризового відновлення економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Горлач М. І. Соціологічна енциклопедія. Харків : Прапор, 2003. С. 317.
2. Кравченко С. А., Малік Л. М. Методи оцінки рівня розвитку суб'єктів аграрного підприємництва. *Економіка АПК*. 2021. № 11. С. 23–31. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202111031>
3. Sadre-Orafi S. Typologies, Typifications, and Types. *Annual Review of Anthropology*. 2020. Vol. 49. P. 193–208. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev-anthro-102218-011235>
4. Asai M. and J. Antón. Social issues in agriculture in rural areas, *OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers*. 2024. No. 212, OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/fec15b38-en>.
5. Bourdieu P. (1986). The Forms of Capital. In J. Richardson (Ed.). *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (pp. 241–258). New York: Greenwood Press.
6. Eurostat. (2023). Glossary: Farm Typology. Statistics Explained. European Commission. URL: <https://sal0.li/7D00DEc>
7. FAO. Family Farming – Legal Brief, 2022. - No. 8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://sal0.li/98dd0b0>
8. FAO. Inclusivity in Agrifood Systems, 2023. - FAO Policy Portal. URL: <https://sal0.li/AC9D4A6>
9. Jung C. G. Psychological Types. Translated by R. F. C. Hull. Princeton, 1971. - NJ: Princeton University Press.
10. Schütz A. The Phenomenology of the Social World / Alfred Schütz. – Evanston: Northwestern University Press, 1967. – P. 45.
11. Weber M. Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology / Max Weber. – Berkeley: University of California Press, 1978. – Vol. 1. – P. 92.
12. Weber, M. The Theory of Social and Economic Organization. Translated by A. M. Henderson & T. Parsons, 1947. New York: Oxford University Press

REFERENCES:

1. Horlach M. I. (2003) *Sotsiologichna entsyklopediya* [Sociological Encyclopedia]. Kharkiv: Prapor, p. 317.
2. Kravchenko S. A., Malik L. M. (2021) *Metody otsinky rivnya rozvytku subyektiv aharnoho pidpryyemnytstva* [Methods for assessing the level of development of agricultural entrepreneurship entities]. *Ekonomika APK*. № 11. P. 23–31. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202111031>
3. Sadre-Orafi S. (2020). Typologies, Typifications, and Types. *Annual Review of Anthropology*. Vol. 49. P. 193–208. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev-anthro-102218-011235>
4. Asai M. and J. Antón. Social issues in agriculture in rural areas, *OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers*, 2024. No. 212, OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/fec15b38-en>.
5. Bourdieu P. (1986). The Forms of Capital. In J. Richardson (Ed.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (pp. 241–258). New York: Greenwood Press.
6. Eurostat. (2023). Glossary: Farm Typology. Statistics Explained. European Commission. URL: <https://sal0.li/7D00DEc>

7. FAO. Family Farming – Legal Brief, 2022. - No. 8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://sal0.li/98dd0b0>
8. FAO. Inclusivity in Agrifood Systems, 2023. - FAO Policy Portal. URL: <https://sal0.li/AC9D4A6>
9. Jung C. G. Psychological Types. Translated by R. F. C. Hull. Princeton, 1971. - NJ: Princeton University Press.
10. Schütz A. The Phenomenology of the Social World / Alfred Schütz. – Evanston: Northwestern University Press, 1967. –P. 45.
11. Weber M. Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology / Max Weber. – Berkeley: University of California Press, 1978. – Vol. 1. – P. 92.
12. Weber, M. The Theory of Social and Economic Organization. Translated by A. M. Henderson & T. Parsons, 1947. New York: Oxford University Press.